

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ,
АСПІРАНТІВ, СПІВРОБІТНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ

(Суми, 23-24 квітня 2015 року)

ПРОБЛЕМА ДВОЗНАЧНОСТІ ТА НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТІВ

Стовпак О., студ. гр. ПР-21

На даний час для навчання перекладачів досить важливо сформулювати загальні засади виникнення двозначності; проаналізувати шляхи вирішення проблеми невизначеності перекладу на рівні слова, речення і тексту; виробити стратегію адекватного перекладу двозначних слів. Все це було зроблено на матеріалі термінів у нашому дослідженні. У даній дослідницькій роботі комплексно розглядаються проблеми двозначності під час перекладу.

У процесі пізнання навколишнього світу людина “організує свої знання за допомогою відповідних ідеалізованих когнітивних моделей” [1, 99], яким притаманний набір категорій, що представлені в мові відповідними семантичними і лексико-граматичними полями.

Категорії двозначності (*ambiguity*) присвячено більше досліджень, ніж категорії невизначеності (*vagueness*). Диференціація зазначених понять потребує розробки певних семантичних конструктів.

Характерною рисою висловлювань, які можуть мати більше одного значення є двозначність, а невизначеність, притаманна висловлюванням, в яких реципієнту складно “точно” встановити потрібну конотацію змісту сказаного. Проте двозначність нівелюється ситуацією мовлення в усній формі, а в письмовій формі – контекстом.

У процесі перекладу слово сприймається не ізольовано, а у контексті висловлювання, який може бути вузьким (словосполучення, речення) або широким (абзац, текст). Деколи для правильного перекладу одного слова необхідно ознайомитися із всім напрямом творчості письменника в цілому.

Дж. Ченел свідчить про поодинокі випадки двозначності (*ambiguity*) у мовленні, зумовлені здатністю слухача сприймати тільки одне значення [2, 35]. Це відбувається завдяки спільному тематичному простору мовця і слухача. Втім, читач або дослідник (детектив, психіатр, філософ-семантист) у пошуках глибинних смислів може розробити цілу низку контекстів.

Проте питання двозначності висловлювання спірне, оскільки йдеться про особливість сприйняття висловлювання реципієнтом, в

той час як мета самого мовця – прямий вплив на слухача. Справа в тому, що комунікативна інтенція автора/мовця скерована на точне, пряме сприйняття висловлювання реципієнтом.

Дефініційний аналіз трьох лексем:

a) *vagueness* - unclear, not precise, uncertain, indefinite, obscure, dim, faint, careless, incomplete, inaccurate ;

b) *ambiguity* - uncertain, unclear, vague, not obvious, confusing mixture, a lack of clear and exact use of words;

c) *approximation* - estimation, number, amount, time, calculation, close to the correct figure, nearly exact, similar to, not exactly the same [3, 71].

Отже дискурсивним еквівалентом є та частина дискурсу-перекладу, яка змінюється при зміні дискурсу – джерела. Основне правило перекладу – це екстраполяція вірогідних значень дискурсивних еквівалентностей.

1. Лакофф Дж. Женщины, огонь и опасные вещи: Что категории языка говорят нам о мышлении / Пер. с англ. И. Б. Шатуновского. – М. : Языки славянской культуры, 2004. – 792 с. – (Язык. Семиотика. Культура). –с.99

2. Channell Joanna. *Vague Language / Describing English Language*. Series Editors J. Sinclair, R. Carter. – Oxford: OUP, 1944. –p.35

3. Collins Cobuild English Language Dictionary. - Glasgow: Harper Collins Manufacturing, 1993. –p.71

Наук. кер. – Жулавська О. О., канд. філол. наук, доцент

THE PROBLEM OF AMERICAN SLANG TRANSLATION INTO UKRAINIAN

Shchyhlo L. V., *PhD SumDU*,

Boroda V. G., *student PR-22*,

Kartava K. R., *student PR-22*

The main aim of our theses is to highlight the issue of youth slang, characteristic of some of its features and its translation. Errors of this type occur when the translator chooses the "modern" equivalent when translating slang that are strongly associated in the minds of the speech in English with a particular historical period, they can carry flavor of a particular historical era [2] .